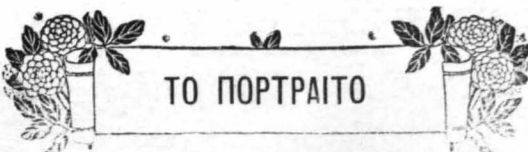

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΝΤΡΕ ΤΕΡΙΕ

ΤΟ ΠΟΡΤΡΑΙΟ

ΟΤΑΝ, γυρίζοντας από ένα μεγάλο ταξίδι, τὸ περασμένο φθινόπωρο, πήγα νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ φίλο μου Ζάκ στὸ ἐρημηθῆρὸ του τοῦ Ζουβ-ἄν-Ζοζάς, πρὸς μεγάλη μου ἐκπλήξι, τὸν βρήκα παντρεμένο.

— Ναι, παντρεθῆκα! μὲ εἶπε, καθὼς μ' ἐμπαξε στὸ γραφεῖο του. Ἀπορεῖς βέβαια πῶς τόκανα αὐτὸ τώρα ποὺ πέρασα περὶ τὰ σαράντα μου χρόνια, ἐνῶ ἄλλοτε οὔτε ἤθελα ν' ἀκούσω νὰ γίνεταί λόγος γιὰ γάμο;... Καὶ ὁμως εἶπαι εἶνε... παντρεθῆκα... Ὅχι δὴς σὲ λίγο τὴ γυναῖκα μου. Μὰ πρὶν νὰ σοῦ τὴ δείξω, πρέπει νὰ σοῦ διηγηθῶ τὴν ἱστορία τοῦ γάμου μου.

Μάθε ἐν πρώτοις οἶ, τὸν περασμένο χειμῶνα, ἔχασα ἕνα θείο μου ποὺ ἐλάχιστα τὸν ἤξερα, ποὺ δὲν μ' ἀγαποῦσε καθόλου καὶ ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ δὲν πρόφτασε νὰ κἀν κληρονομίη τὴ γῆρὰ οἰκονομῶ του, ἀφῆσε σὲ μένα τὴν περιουσία του ποὺ ἀποτελεῖτο ἀπὸ παλιὰ βιβλία μ' ἀπὸ παλιὰ ἐπιτάκια τοῦ 18ου αἰῶνος. Μιά μέρα, ψάχνοντας ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀνακάλυψα ἕνα μικρὸ πορτραῖο, μὲ κοινὴ κορνίζα. Παρ' ὅλες τὶς σκόνες ποὺ τὸ σκέπαζαν, ὑποψιάστηκα ὅτι ἴσως νὰ ἦταν ἕνα ἔργο τέχνης κ' ἄρτια νὰ τὸ καθαρίσω. Καί, πράγματι εἶδα σὲ λίγο νὰ ξεπροβάλλη μὲς ἀπὸ τὸ σκῶμα τῆς σκόνης, τὸ γοητευτικὸ πρόσωπο μιᾶς νέας γυναίκας. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ εἶχε μαῦρα μάτια πολὺ ζωηρὰ, κασταὰ μαλλιά ποὺ σχηματίζαν μπουκλὲς γύρω ἀπ' τὸ μέτωπό της καὶ πλαϊνοῖαν τὰ τριανταφυλλένια μάγουλά της, μιὰ χαριτωμένη μικρὴ μῦτη καὶ ἕνα ἀξιολάτρευτο καλλίγερο στοματάκι.

Πῶς ἀπ' τὴν εἰκόνα ἦταν μιὰ ἐτικέτα κειτρινομένη, ἐπάνω στὴν ὁποία κάποιος χέρι εἶχε γραφῆς τ' ἀκόλουθα λόγια: «Ἀλεξάνδριν-Φραγκίσκη-Φελισιτὲ Μπαρντέ, χήρα τοῦ Καρόλου Βερντέ. Γεννήθηκε στὶς 16 Μαρτίου 1771.»

— Ἐξ ἄλλου, ἐπρόσθεσε ὁ φίλος μου Ζάκ, ξεκρεμώντας ἕνα μικρὸ πορτραῖο ἀπ' τὸν τοίχο μορεῖς νὰ κρίνης καὶ μόνος σου.

Ὁ Ζάκ δὲν εἶχε περὶ ὑπερβολές. Γὸ πορτραῖο ἦταν γοητευτικὸ, ὑπέροχο στὴν ἐκτέλεσί του κ' ἡ τεχνολογία του θύμιζε πολὺ τὴν περίφημην ζωγράφου τοῦ 18ου αἰῶνος Βιζέ-Λεμπρέν.

— Ναι! νὰί! ἔχεις δίκιο! φώναξε ὁ φίλος μου. Εἶμαι σχεδὸν βέβαιος ποὺ τὸ ἔργο αὐτὸ εἶνε καιμῶνος ἀπὸ τὸ χέρι τῆς Βιζέ-Λεμπρέν, γιὰτὶ, ὅπως ἐξαιρέτως σὶ τὸ οἰκονομικὰ μας ἀρχεῖα, ἡ περιφημὴ καλλιτέχνις συνειδέτο πολὺ μὲ τὴν κυρία ποὺ παριστάνει τὸ πορτραῖο.

Ἄν ξέρω, ἐξακολούθησε, ἀν νοιώθεις τὴν ἴδια συγκίνησι ποὺ νοιώθω κ' ἐγὼ, ὅταν βλέπω ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ πορτραῖα τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, ποὺ παριστάνουν μιὰ νέα γυναῖκα ἢ ἕνα νέον ἄνδρα. Οἱ νέοι αὐτοὶ ἔξιναν, ἀγάπησαν, ὑπέφεραν... Καὶ τώρα ποὺ εἶνε; Τί ἀκόμεινε ἀπ' αὐτοὺς;... Τίποτε... Ὅλα χάθηκαν... Ὅλα διαλύθηκαν... Καὶ τότε νοιώθω μιὰ θλίψη, γιὰτὶ δὲν γνώρισα τὸ πρωτότυπο τοῦ πορτραῖτου ποὺ μὲ κινεῖται σιωπηλῶ ἀπὸ τὸ βάθος τῆς εἰκόνας... Ὅθ ἤθελα νὰ ἐρευνησω μέσα στὸ παρελθόν του, νὰ μάθω ὅλη τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς της. Καὶ σιγά-σιγά αὐτὸ γίνεταί γιὰ μέν ἐμμονὴν ἰδέαν, ποὺ μὲ ἀπασχολεῖ ὅλες τὶς ὥρες, τὴν ἡμέρα καὶ τὴν νύχτα...

Τὸ ἴδιο εἶχα πάθει καὶ μὲ τὸ πορτραῖο τῆς Ἀλεξανδρίνης-Φραγκίσκης-Φελισιτὲ Μπαρντέ. Περνοῦσα ὡρες ὀλόκληρες κινεζιζοντάς το, προσπαθώντας νὰ μαντέψω τὴν ἱστορία αὐτῆς τῆς νέας γυναίκας μὲ σὸ ἀκτινοβόλημα τῶν παιχιδιάρικων ματιῶν της καὶ τοῦ μυσνοῦχοῦ στόματός της. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ εἶχε περάσει τὴν νεότητά της, ἐνῶ βροντοῦσαν γύρω της οἱ κερανοὶ τῆς ἐπαναστάσεως, σὰν ἕνα λουλουδί ποὺ ἀνθίζει μέσα στὴν ὕψη καὶ γεμάτῃ ἤλεκτρισμὸ ἀτμόσφαιρὰ μιᾶς θνελλώδους ἡμέρας... Τί γοητευτικὴ κοπέλλα ποὺ δὴ ἦταν! Τὴν φανταζόμουν νὰ διασχίζει μὲ τὴ μητέρα της τὴν ὁδὸν Ἁγίου Ὀσωρίου καὶ νὰ πηγαίνει στὸν κήπο τοῦ Παλαί-Ρουαγιαλά, ποὺ ἦταν τότε ὁ περίπατος τῆς μόδας. Ἴσως ἐκεῖ, κάτῳ ἀπ' τὶς πράσινες φυλῆδες, νὰ εἶχε γνωρίσει αὐτὸ τὸ Βερντέ ποὺ εἶχε γίνεαι σύζυγός της... Ὁ γάμος του, πάντως, δὲν κράτησε πολὺ, ἀφοῦ στὴν ἐποχὴ ποὺ τὴν παριστάνει τὸ πορτραῖο, εἶχε χρεώσει κιάλας. Ὁ σύζυγός της εἶχε πέσει τάχα θύμα τοῦ ἐπαναστατικοῦ Δικαστηρίου ἢ εἶχε σκοτωθῆ στὸς πολέμους τῆς Δημοκρατίας; Εἶχε τάχα παιδιὰ;...

Ἐνῶ ἔκανα αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις μὲ τὸ μάτι προσηλωμένον στὸ πορτραῖο, μοῦ φαινόταν πῶς ἡ εἰκόνα ἐμψυχωνόταν, πῶς ἦταν ἐτοιμὴ νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ κάδρο της γιὰ νὰ εἶδῃ νὰ καθίση κοντά μου...

Ἄυτὸ σιγά-σιγά καταντούσε παραίτησι... Εἶχα ἐρωτευθῆ σχεδὸν τὸ πορτραῖο καὶ μὰ πὰρὰ δόξην ἤθελα μὲ βασάνει... Ναι, ζήλευα τὸ Βερντέ, ποὺ εἶχε παντρευθῆ τὴ γυναῖκα τοῦ

ταῆς γυναίκα.

— Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο βρισκόταν ἡ τρέλλα μου—ἐξακολούθησε ὁ φίλος μου Ζάκ,—ὅταν ἕνα βράδι καθὼς ἔκανα τὸν περίπατό μου, βυθισμένος σ' ὄνειροπολήσεις, πέρα τὴν ἀρκατοπύλη. Ἐφαρνα τότε εἶδα νὰ βγαίνει ἀπὸ κάποιο ἐξοχικὸ σπίτι μιὰ νέα κόρη μὲ μιὰ στάνανα στὸ χέρι ποὺ διευσθύνταν πρὸς τοὺς ἀγρούς...

— Μόλις τὴν εἶδα, ἡ καρδιά μου χτύπησε δυνατὰ κ' ἀνεπήδησε: «Ἦταν, ἐκτός ἀπὸ τὸ κοστούμι, ὅμοια κ' ἀπαράλλακτη μὲ τὴν γυναῖκα τοῦ πορτραῖτου. Ὅμοια ἤλικια, ὅμοιο ἀνάστημα, ὅμοια μάτια, ὅμοιο στόμα, ὅλα ὅμοια καὶ τὰ κασταὰ μαλλιά ποὺ πεφταν σὲ μπουκλὲς στὸ μέτωπό της καὶ τῆς πλαϊνοῖαν τὰ τριανταφυλλένια μάγουλα...»

— Στὴν ἀρχὴ νόμισα ὅτι εἶχα πέσει πάλι θύμα τῆς συνηθισμένης μου παρασθῆσεως... Μὰ ἡ νέα κόρη πέρασε πλάι μου, τὸ φόρεμά της μ' ἀγγίζει καὶ τὰ βήματά της ἀντήχωναν στὴν αἰμο...

Ἦταν ἕνα ζωντανό, ἕνα ὀλοζώντανο πλάσμα... Πλησιάζετε σὲ μιὰ πηγὴ ἐκεῖ κοντὰ καὶ γέμισε τὴ στάνανα της. — Φελισιτὲ! ἀκούστηκε σὲ λίγο μιὰ φωνὴ ἀπ' τὸ σπίτι της. Τὴ φώναξε ἡ μητέρα της. Εἶχε καὶ τὸ ἴδιο ὄνομα ἀκόμη μὲ τὴν γυναῖκα τοῦ πορτραῖτου. Γυρίζοντας, ξαναπέρασε πλάι μου καὶ μοῦ γέλασε...

— Γὰ ὑπόλοιπα μορεῖς νὰ τὰ μαντέψης, φίλε μου... Ὁ ἔρωτάς μου εἶχε βρῆ ἐπιτέλους τὴ ζωντανὴ εἰκόνα αὐτῆς ποὺ μοῦ τὸν εἶχε προκαλέσει... Τώρα περὶ δὲν ἀγαποῦσα τὴν εἰκόνα, ἀλλὰ τὴ νέα κόρη, τὴ ζωντανή... Σὲ λίγες μέρες παρουσιάστηκα στὸ σπίτι της καὶ τὴ ζήτησα σὲ γάμο... Ἐυτυχῶς, ἡ Φελισιτὲ εἶχε ἀκόμα τὴν καρδιά τῆς ἐλεύθερῆς καὶ δὲν μὲ βρήκε ἀσχημο. Γὸ πρῶγμα δὲν τράβηξε σὲ μάκρος... Ἐπει' ἀπὸ δύο μῆνες παντρεθῆκαμε... καὶ τώρα, θὰ τὴ δῆς...

Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἡ πόρτα ἀνοίξε καὶ μιὰ ἀσημένια φωνὴ ἀκούστηκε: — Κύριοι, τὸ τραπέζι εἶν' ἐτοιμὸ!

Ἦταν ἡ γυναῖκα τοῦ Ζάκ, ἡ Φελισιτὲ. Μαζὶ μ' αὐτὴν μὲ ἀχίνα ἤλιου μπήκε ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ πόρτα... Τόλιξε τὴ νέα γυναῖκα καὶ φράνοντας ὡς τὸν τοῖχο ὅπου κρεμόταν τὸ πορτραῖο, ἔνωσε μὲ μιὰ χρυσὴ γραμμὴ αὐτὰ τὰ δύο πρόσωπα τὰ καταπληκτικὰ ὅμοια στὴν ὁμορφιά, στὰ νεῖτα καὶ στὴ χάρη: Τὴ Φελισιτὲ τοῦ φίλου μου Ζάκ καὶ τὴ Φελισιτὲ ποὺ ζωγράφισε ἡ μεγάλη καλλιτέχνις Βιζέ-Λεμπρέν.

ANDRE THEURIET

ΤΑ ΕΣΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

— Γιατρέ, δὲν ξέρω πῶς νὰ σοῦς εὐχαριστήσω γιὰ τὴν τελευταία σας συνταγή.

— Τὴ χρησιμοποίησα: — Δὲν τὴ χρησιμοποίησα ἐγὼ, ἀλλὰ ὁ θείος μου... Καί, ἔξερτε, τὸν... κληρονόμησα!...

Δύο ἀστεῖοι τύποι συναντοῦν ἕνα χωρικό καὶ τοῦ λένε, πιδαντάς τον καθένας ἀπ' τὸ ἕνα μπράτσο: — Ἐ, φίλε, δὲν μὰς λές τί εἶσαι; γαιδοῦρι ἢ γουροῦνι; Κ' ὁ ἔξυπνος χωρικός: — ἀντά: — Τί εἶμαι, δὲν ξέρω... Αὐτὸ ποὺ ξέρω εἶνε ὅτι βρισκόμα ἀνάμεσα καὶ στὰ δύο...

Σ' ἕνα μεγάλο ξενοδοχί. Ὁ Διευθυντὴς τῆς οἰκ. γκαρσονιέρ.— Ἐδῶσες τὸ λογαριασμὸ στὸν κύριο τοῦ δωματιοῦ 22: — Μάλιστα! — Περιέργω! Κ' ἐξακολουθεῖ ἀκόμα νὰ τραγουδᾷ!...

Ἐπει' ἀπὸ δύο μῆνες παντρεθῆκαμε.

